

Reiniging, desinfectie en sterilisatie

Het reinigen en steriliseren van het instrumentarium van SBT gebeurt in de sterilisatie ruimte Hoofddorp.

Reiniging, desinfectie en sterilisatie instrumenten:

Definitie reiniging: Verwijderen van zichtbaar vuil, evenals zichtbaar en onzichtbaar organisch materiaal.

Definitie desinfectie: Verminderen van het aantal micro-organismen (bacteriën, schimmels of virussen) op levenloze oppervlakken of op intacte huid en slijmvliezen, tot een aanvaardbaar niveau.

Definitie sterilisatie: Een proces dat alle micro-organismen op of in een voorwerp doodt of inactieveert, zodanig dat de kans op aanwezigheid van levende organismen per gesteriliseerde eenheid kleiner is dan één op een miljoen.

Binnen de tandheelkundige praktijk wordt onderscheid gemaakt tussen 3 gebruikscategorieën voor instrumentarium en materialen: kritisch, semikritisch en niet-kritisch. In de onderstaande tabel wordt de toepassing van deze kwalificaties aangegeven en de wijze van decontaminatie. Kwalificatie:	Instrument wordt gebruikt voor:	Wijze van decontaminatie:
Categorie A: kritisch gebruik	Invasieve ingrepen waarbij contact met steriel weefsel plaatsvindt, incl. extracties en curettage.	Reiniging en verpakte sterilisatie.
Categorie B: semi kritisch gebruik	Ingrepen met aantoonbare risico's als gevolg van overdracht van micro-organismen zoals controle, tandsteen verwijderen, restauraties en wortelkanaalbehandeling.	Reiniging en thermische desinfectie of reiniging en onverpakte sterilisatie.
Categorie C: niet-kritisch gebruik	Ingrepen waarbij risico op overdracht m.o. zeer klein is zoals orthodontische behandeling, prothese werk, fluoridenbehandeling en het maken van röntgenfoto's.	Reiniging en thermische desinfectie. (Chemische desinfectie alleen toepassen indien instrumenten niet bestand zijn tegen thermische desinfectie).

Klaar zetten vuile instrumenten na gebruik

De gebruikte en vuile instrumenten (Bloedresten of grote delen worden eerst verwijderd) onder de kraan met huishoudhandschoenen aan. Daarna in de tril bak gedaan met desinfectans.

Schoonmaken van de instrumenten

Instrumenten schoonmaken van links naar rechts op het aanrechtblad

De werkwijze is van links (vuil) naar rechts (schoon). (zie ook de aangebrachte schoon/vuil op de aanrecht: vuil=**rood**; schoon=**groen**)

Vorbereiding schoonmaken

Voordat je met de instrumenten aan de slag gaat doe je stevige handschoenen aan, die alleen gebruikt worden voor het reinigen van het tandheelkundig instrumentarium om prikongevallen te voorkomen.

- Zet een spatbril op;
- Doe een plastic beschermerschort voor;
- Doe mondmasker voor.

Let op: Hand- en hoekstukken mogen **NOOIT** in water ondergedompeld worden! tenzij anders vermeld door de fabrikant.

Pak de hand- en/of hoekstukken en maak ze schoon met een alcoholdoekje.

Let op: voor de groene en rode hoekstukken is een andere aansluiting nodig dan voor de airrotor.

Bij de rode hoekstukken moet de kop er voor het smeren afgedraaid worden.

Gebruik een (wegwerp)handdoekje uit de dispenser om het hand- of hoekstuk te smeren: Houdt een flinke prop papier op/om de kop van het hoekstuk (het gedeelte waar het boortje in gaat), sluit de onderkant van het hoekstuk aan op de KAVO spuitbus en "spray" gedurende 2 seconden.

Haal met een (wegwerp)handdoekje de olie die aan de buitenkant van het hand- of hoekstuk zit eraf en neem het hoekstuk nogmaals af met alcohol. Stop vervolgens het hand- of hoekstuk in een sealzakje.

Let op: de groene en rode hoekstukken op zodanige wijze in het seal zakje doen dat goed te zien is welke KLEUR het hoekstuk heeft!

Let op: Wacht minimaal 30 minuten voordat je de hoekstukken in de autoclaaf plaatst

Schoonmaken van de handinstrumenten

Leg het instrumentarium in de trillbak. Voor sterk vervuilde tangen kan je secusept toevoegen.

Spoel deze af en zet ze in de Miele.

Reinigen tangen en hevels

Behandel de tangen en hevels hetzelfde als het standaardinstrumentarium.

Gebruik een boren borstel om de groefjes in de tangbek goed schoon te maken.

Goed afspoelen

Inruimen van de MIELE

- Miele open maken;
- Handschoenen aan en inruimen;
- Handschoenen uit;
- Dicht doen en in de juiste stand zetten.

Let op: Er mag geen bloed achterblijven op de instrumenten! Dat brandt namelijk in het instrument door de hitte van de sterilisator!

Na de Miele de tangen en hevels per stuk verpakken in seal zakjes.

Let op: de "bek" van de tang moet goed zichtbaar zijn voor de tandarts.

Bij instrumenten van kunststof altijd bij de firma navragen of ze op 134 graden gesteriliseerd mogen worden. Bij twijfel gebruik proces op 121 graden verpakt.

Steriliseren van het instrumentarium.

Zet de autoclaaf aan met de knop rechtsonder in.

Helix test

Elke dag, als er gesteriliseerd wordt, moet er een Helix test gedaan worden.

De helix test wordt uitgevoerd met een gestandaardiseerde test helix die bestaat uit een lange slang die aan één van de uiteinden is afgesloten met een capsule, waarin een chemische indicator wordt geplaatst. In de aanwezigheid van stoom verkleurt deze indicator op gespecificeerde wijze. (De test helix staat model voor de holle medische instrumenten die in de praktijk in de sterilisator gesteriliseerd worden). Deze helix-testen worden in een logboek bijgehouden. Het logboek ligt bij de autoclaaf.

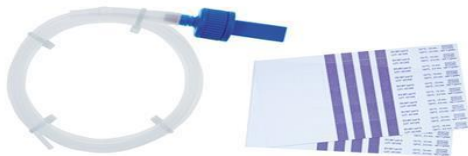

foto: Helix-test

Starten van het sterilisatieproces.

Leg de gemaakte zakjes op 2 rekjes in de autoclaaf. Leg de zakjes dakpansgewijs neer met het plasticfolie naar beneden. Op 1 rekje kan je ongeveer 7/8 zakjes kwijt.

Dus totaal max. 16 zakjes.

Leg de zware/volle zakjes op het onderste rekje in de autoclaaf en de lichtere zakjes op het bovenste rekje.

Sluit de deur.

Kies vervolgens het proces op 134 graden verpakt voor standaard instrumentarium.

Druk daarna op de + knop en druk de startknop in.

Als de Autoclaaf de hele cyclus heeft gedraaid (na ongeveer 45min) Laat de deur nog een paar minuten gesloten zodat de sealzakjes goed kunnen drogen. Mochten ze na die tijd toch nog nat zijn: leg ze dan terug in de sterilisator om te drogen met de deur op een kier. **Let op:** Ook weer met de witte, papierenkant naar boven!

Controleer of de indicator die zich op de zakjes bevindt, is omgeslagen.

Als de zakjes goed droog zijn label ze dan met de sticker tang, de sticker voorzien van een sterilisatie en expiratedatum. Op de sticker staat de sterilisatie datum en een datum precies 6 maanden later (expiratedatum dat is de datum tot wanneer het instrument steriel is). Voorbeeld: als je op 19/05/23 steriliseert moet deze datum (bovenin) en de datum van 6 maanden later, 19/11/23 (onderin) op de sticker staan.

Schoonmaak kamer na steriliseren

Wanneer alle instrumenten zijn ingepakt en verpakt. Wordt de ruimte gereinigd. Werk van **schoon** naar **vuil**. Gebruik hiervoor een (wegwerp)handdoekje en/of een alcoholdoekje. Eerst het bureau dan de autoclaaf, dan van links naar rechts het aanrecht.

Toetsing en gebruik autoclaaf

Klasse-indeling autoclaven:

- Autoclaven zijn ingedeeld in 3 klassen, t.w. klasse N, klasse B of klasse S.
 - o Klasse N (normal) is alleen geschikt voor *onverpakt massief instrumentarium*;
 - o Klasse B (big), is geschikt voor *verpakt instrumentarium en hol instrumentarium* (bijvoorbeeld hand- en hoekstukken en steriliseerbare afzuigbuizen);
 - o Klasse S (special) is alleen geschikt voor de toepassingsgebieden (en beperkingen) *die door de fabrikant zijn aangegeven*. Bij een klasse S moet u zich er dus eerst van overtuigen of de autoclaaf wel aan uw behoefte voldoet!
- Het gebruik van een heteluchtsterilisator, chemiclaaf of kogelsterilisator is (al lang) niet meer toegestaan!
- Ten aanzien van autoclaven dient periodiek onderhoud te worden uitgevoerd, gevolgd door een controlemeting. Dit onderhoud dient te worden uitgevoerd conform de instructies van de fabrikant en dient schriftelijk te worden vastgelegd.
- Voor een klasse B geldt dat de printgegevens van de autoclaaf kunnen worden gezien als een eenvoudige controlemeting. De klasse B autoclaaf moet dan wel voorzien zijn van een printer. Andere controlemetingen zijn uit te voeren met een Bowie-Dick test en/of een Helix test.
- Uitgebreide validatie van sterilisatoren is niet noodzakelijk zolang de gebruiker de sterilisator alleen gebruikt voor de toepassing die door de fabrikant wordt aangegeven.
- Voor instrumenten in de risicocategorie A, is het gebruik van laminaatzakjes verplicht.
- Als u laminaatzakjes gebruikt in een klasse B of (eventueel) een klasse S autoclaaf mag u deze zakjes niet dichtvouwen of beschrijven! U moet de zakjes dichtsealen of dichtplakken.
- Zorg ervoor dat de autoclaaf voldoende gevuld is met gedemineraliseerd water. Als het water onder het minimale waterniveau komt geeft de autoclaaf dat aan met een "piep" geluid. Het controle "water" lampje gaat dan branden. Als dit brand: bijvullen met gedemineraliseerd water.
- Vul de autoclaaf. Bij gebruik van laminaat zakjes deze dicht plakken of dicht sealen, datum sticker erop plakken met twee data, te weten: datum van steriliseren en de uiterste expansie datum. (6 maanden later). Vul de bladen. Leg niet teveel zakjes op elkaar, daar de zakjes anders niet goed droog uit de sterilisator komen.